

Pyhästrannast

Pyhärannan ja Pyhämaan veteraanimatrikkeli valmistui

Historian havinaa ja ihmiskohtaloita kansien välissä

Sunnuntaina julkistettiin tuore veteraanimatrikkeli Pyhämaalaiset ja pyhärantalaiset sodissa 1939-1945. Kirja sisältää yhteensä noin 800 veteraanin tai miinanraivaajan tiedot. Myös rintamalotat ovat mukana kirjassa. Henkilökuvausten lisäksi teoksessa on noin neljäkymmentä sota-aikaan liittyvää kirjoitusta tai haastattelua.

ARJA-LIISA HEILÄ

– Pyhämaa-Pyhäranta kirja on toinen kaikkiaan viidestä vakkasuomalaismatrikkelistä. Lokalahden matrikkeli ilmestyi noin kuukausi sitten. Kirjaa julkaisee tätä varten perustettu yhdistys ja työ käynnistyi vajaat kolme vuotta sitten, kertoi kirjojen hankevastaava **Matti Jalava**.

Tietojen kerääminen on tehty talkoovoimin. Talkootunteja on kirjattu viiden matrikkelin osalta noin 7600. Sarjan kolme muuta kirjaa ilmestyvät ensi vuoden alkupuolella.

Nyt valmistuneessa kirjassa on useita veteraani- ja lottahaastatteluja sekä veteraanien itsensä vuosien takaisten muistiinpanojen pohjalta tehtyjä kirjoituksia. Kerrotaan talvi- ja jatkosodan taustoista, eikä sodan jälkeisestä Pyhärannan alueella tapahtuneesta asekkaitajutustakaan ole enää vaiettu.

Myös pyhärantalaisen kalastajan tekemästä inkeriläisten pelastustyöstä kerrotaan avoimesti. Kirja on nopeastikin selailien hyvin mielenkiintoinen, toisaalta Suomen, toisaalta kotiseudun historian teos. Kirjojen tietojen keräys ja digitointi on Ravakka ry:n tukema hanke, mutta kirjojen painatukset kustannetaan saaduilla avustuksilla ja kirjojen myyntituloilla.

Arvokas julkaisujuhla

Julkistamisjuhlaa vietettiin Pyhärannan seurakuntatalossa yleisön ja kutsuvieraiden läsnäollessa. Tilaisuuteen oli kutsuttu alueella asuvia veteraaneja ja kirjaan haastateltuja henkilöitä. Julkaisutilaisuuden aluksi vietettiin hiljainen hetki viime perjantaina menehtyneen pyhämaalaisen veteraanin, **Keijo Arvon** muistolle.

Kutsuttuina olivat myös kirjan tekijät sekä huomattavaa taloudellista tukea antaneet henkilöt.

Jorma Elo lauloi sotilaslauluja säestäjänään **Jukka Vehmas**. **Rauno Luttinen** lausui tilaisuutta varten kirjoittamansa runon ja **Maila Jalo** esitti myös lausuntaa.

Juhlissa käyttivät puheenvuoroja aluevastaavina toimineet **Iivo Junkola** ja **Raimo Kuusinen**, kirjan useimpien kirjoitusten kirjoittaja **Markku Vainio**, sekä kunniamerkkien luovutuksessa mukana ollut Vakka-Suomen Suojeluskuntien Perinneyhdistyksen puheenjohtaja **Mika Wessman**. Myös seurakunnan ja kunnan edustajat puhuivat.

Uudessa kirjassa on 384 sivua. Sitä on painettu 800 kappaletta. Kirja on myynnissä Pyhärannan ja Pyhämaan pankkikonttoreissa, Pyhärannan kunnantoimistossa ja Uudenkaupungin matkailutoimistossa. Yhdistyksen nettisivuilta kirjaa voi tilata postitse osoit-

Antti Kleemola, Martti Maikola, Valto Valpio, Viljo Saari ja Eino Siuttila lähtivät sotareissuun 7.2.1941. Rintamalotta Sisko Hakanen työskenteli useissa eri sotilassairaaloissa.

teesta www.uusikaupunki.fi/~veteraanitieto/

Talkoolaisten muistamiset

Matrikkelityössä mukana olleita talkoolaisia ja tietojen kerääjiä muistettiin tilaisuudessa kunniamerkein ja mitalein. Sininen Risti hopeamiekooin luovutettiin pyhämaalaiselle **Viljo Saarelle**. Sinisen Ristin havutunnus saivat **Jukka Alhoranta**, **Paula Eilu**, **Maila Jalo**, **Iivo Junkola**, **Marja Junkola**, **Markku Junttila**,

Pentti Karu, **Raimo Kuusinen**, **Salme Leino**, **Kai Lindgren**, **Jukka Saarinen**.

Vapaehtoisen maanpuolustustyön pronssisen ansiomerkin saivat: **Seppo Aalto**, **Arja Alhoranta**, **Jorma Jalava**, **Mirja Kauppila-Laine**, **Elisa Korjus**, **Lilja Laiho-Virtanen**, **Markku Laivo**, **Rauno Luttinen**, **Antti Mäki-Tanila**, **Arja Numme**, **Olavi Nurmi**, **Esko Peltola**, **Erkki Ruohonen**, **Ester Ruohonen**, **Mika Sjöblom**, **Aimo Sotka**, **Kauko Telén**, **Eero Urhonen**.

Marja ja Iivo Junkola vastaanottivat siniristin havutunnukset.